

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Francisci Tvrriani Societatis Iesv, Aduersùs Magdeburgenses Centuriatores pro Canonibus Apostolorum, & Epistolis Decretalibus Pontificum Apostolicorum, Libri Quinq[ue]

Torres, Francisco de

Coloniae, 1573

VD16 T 1629

Cap. XXIII. Quomodò ex canonibus Apostolorum manârint postea
accessiones legum ecclesiasticarum, velutì supplementa canonum
Apostolorum, & exempla huius rei tum in epistolis pontificum
Apostolicorum, ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29685

Can. Apost.
34. à Iulio cis-
tatis & ex-
planatus.

(inquit) à tempore scilicet Apostolorum, hæc huic sanctæ Sedi concessa sunt, quæ sunt postea in Synodo Nicena roborata. Et rursus paulopost: Quoniam necesse est (inquit) hæc in posterum sollicitius prospici, & diligentius præcaueri, quatenus ea, quæ sunt ab Apostolis, eorumque successoribus statuta, nulla desidia negligentur. Ac tandem canonem ipsum Apostolorum citat Iulius, ex cuius sententia, secundum interpretationem Anacleti, quam diximus, & quam sequitur Iulius, hæc eliciuntur. Subiungit enim: Quoniã & inter beatissimos Apostolos in similitudine honoris, fuit quedam discretio potestatis. Et cum omnium par esset electio, vni tamen datum est, vt cæteris præemineret. Et subiungit: De qua forma Episcoporum quædam orta est distinctio: & magna ordinatione prouisum est, nè omnes sibi omnia vendicarent: sed essent in singulis prouincijs singuli, quorum inter fratres haberetur prima sententia. Hic est canon Apostolorum 34. qui iubet, vt singularum gentium Episcopi suum primum sciant. Et rursus quidam in maioribus vrbibus constituti, sollicitudinem susciperent amplio- rem, per quos ad beati Petri Sedem vniuersalis Ecclesiæ cura conflueret. Hactenus Iulius. Quòd si de forma Apostolorum est orta hæc distinctio, hoc canone 34. Deo authore, sancita, & forma Apostolorum ea erat à Domino instituta, vt omnibus Apostolis Petrus præesset, ergò & successoribus Apostolorum debet successor beati Petri principis Apostolorum præesse. Quare debent successores Apostolorum omnes maiores causas ad eum tanquam ad caput referre. Et subiungit idem Iulius, repetens sententiam canonis de forma distinctionis Episcoporum, secundum formam Apostolorum: Qui ergò scit, se quibusdam præpositum, non moleste ferat aliquè sibi esse prælatum: sed obedientiam, quam exigit, etiam ipse dependat. En instituta Apostolorum, & Apostolicorum virorum, canonesque habetis. His fruimini, his circundamini: his armamini: vt his freti, circundati, delectati, armati contra inimicorum iacula persistere valeatis. Hæc Iulius. In hoc ergò canone, qui iudicia Episcoporum definitiua, & omnes causas maiores ad successorem beati Petri referri iubet, ius appellationum ad eum, à Domino institutum, & à S. Apostolis susceptum, & Ecclesiæ traditum, continetur. Hæc sunt priuilegia de causis maioribus ad Sedem Romanam referendis, quæ S. Zephyrinus in epist. 1. dixit inserta esse in constitutis Apostolorum. Interpretans enim, quæ constituta diceret, subiungit statim: Septuaginta enim sententias Apostoli præfixerunt. Ex his ergò sententijs est 34. cano Apostolorum, in quo insertum est hoc priuilegium, vt satis superque iam explicatum est. Ad eandem sententiam canonis huius respexerunt reliqui pontifices, qui de huiusmodi priuilegio Ecclesiæ Romanæ loquentes, Apostolorum constituta & canones citant, vt Sixtus primus epist. 2. Marcellus epist. 1. Eusebius epist. 1. Sixtus 2. epist. 1.

Quomodo ex Canonibus Apostolorum manarint postea accessiones legum

legum ecclesiasticarum, veluti supplementa canonum Apostolicorum, & exempla huius rei tum in epistolis pontificum Apostolicorum, tum in Concilio Niceno. Item testimonia alia plura de Canonibus Apostolorum in epistolis Pontificum citatis, Innocentij primi, Leonis Magni, Amiceti, Calixti, Lucij, Eurychiani, Damasi, Nicolai primi, Leonis 4. Ioannis 8. Celestini, Anteri.

Illud autē hic obseruandum est, traditiones canonicas S. Apostolorum, breuissimo sermone compræhensas & traditas, successores eorū postea per eas, quas Græci vocant legum *προσθηκας και επιδιορθωσεις*, id est, per supplementa & correctiones, explicasse & suppleuisse. Vt quod Apostoli tradiderunt in can. 74. de Episcopo à fide dignis accusato, successores Apostolorum & sancti pontifices postea explicarunt, vt ab ipsis Apostolis instructi sunt, quinam sint digni fide iudicandi, vt sint ad accusationem admittendi, de quibus ijdem pontifices affirmant, sic traditum esse à sanctis Apostolis. Vnde S. Marcellus in epistol. 2. quod laici (inquit) aut suspecti Episcopo non debeant accusare, nec accusatoribus de inimici domo prodeuntibus credendum sit, & à beato Clemente, ipsis eum instructibus Apostolis, legimus definitum. Item Fabianus in epistola 2. Ipsi enim, inquit, Apostoli & successores eorum statuerunt, eos ad accusationem non recipi qui sunt suspecti, vel qui heri & nudiustertius, vel dudum fuerunt inimici. Præterea Eusebius Pont. epist. 1. scitote (inquit) à tempore Apostolorum in hac sancta vrbe seruatum esse, accusatores & accusationes, quas exterarum consuetudinum leges non afficiunt, à clericorum accusatione submotas. Et in eadem rursus epist. neque sceleribus irretiti, vel seculo militantes, episcopos infamare vel lacerare. Nam si hoc Apostoli aut successores eorum permitterent, per pauci remansissent, qui Domino in sacerdotali ordine militassent. Immo compræhensa esse hæc in illo canone de accusatione episcopi, cum ait, à fide dignis: compræhensa dico hæc, quæ pontifices tradita esse de testibus à S. Apostolis, affirmant, perspici potest ex 2. lib. Clementis de constitut. Apostol. c. 49. in quo traditum est, quales esse debeant testes. Item quod simili breuitate per sermonem ijdem Apostoli tradiderunt 34. canone, successores eorū per accessiones, corrigentes ea, quæ deesse videbantur, suppleuerunt. Vnde Iulius Pontifex in epistola ad Orietales, Porro (inquit) dudum à S. Apostolis successoribusque eorū in præfatis antiquis decretum fuerat statutis, quæ hæc tenet sancta & vniuersalis catholica tenet ecclesia, non oportere præter sententiam Romani pontificis concilia celebrari, nec episcopum damnari. Et paulò supra de eisdem institutis Apostolorū loquens, Licet dudum (inquit) instituta sanctorum multa patrum essent conscripta, posuerunt leges patres sancti, qui Synodum in Nicea congregauerunt, quas sacros canones appellamus, quibus multa per necessaria ad statū ecclesiæ sanctæ Dei, & sup-

Quo successores Apostolorum canones eorum suppleuerunt.

Quò Paulus,
in epistol. ad
Titum de accessi-
onibus regu-
larum eccle-
siasticarum
meminerit.

Quòd pluri-
ma decreta ex
canonibus
Apost. maná-
runt, & exé-
plū huius rei.

plementum columnarum eius, id est, Episcoporum sunt decreta: & nocu-
menta eorū prohibita. hæc Iulius. Huiusmodi supplementa erant, de qui-
bus Paulus ad Titum scribens, Reliqui te (inquit) Cretæ, vt ea, quæ desunt,
corrigas: Græcè est ἐπιδορθώσω, quasi diceret, vt ea, quæ præmissa sunt, cor-
rigendo suppleas: accessionem enim significat hîc illa præpositio ἐπι. Hæc
idcirco diligentius noto, & sæpius repeto, quò magis admoneamus, non
omnes regulas, quæ ad corrigendum statum rei ecclesiasticæ & ecclesiasticę
conuersationis, à S. Apostolis traditę sunt, perfectas vno tempore exire po-
tuisse: manasse verò ex illis Apostolorum regulis, ὡς περιληπτικῶς ἄνω, id est,
vt potè breui compræhensione multa complexis: manasse, inquam, velut ex
capitibus & originibus permulta postea decreta, & canones successorū tan-
quam προσθήκας, vt dixi, & ἐπιδορθώσω. dicamus nos vno verbo supplemen-
ta, vt nunc loquuntur, ad corrigendum, quæ deesse videbantur. Non posse
enim fieri, quin aliqua legislatores relinquunt, Plato etiam ratione naturali
docente, intellexit, qui in principio libri 8. de legibus, cū legem de sacrifi-
cij & diebus festis componit, sacerdotibus & legum custodibus cōmittit,
τάξαι ἃ παραλιπῶν ἀνάγκη τῶ νόμου εἶναι. vt disponant, inquam, quæ in his necessariò
legislator prætermiserit. Sic igitur, quæ in ecclesiasticis legibus prætermi-
tere necessitas coegit, Synodis Episcoporum ac pontificibus addenda reli-
querunt. Cerni etiam potest exemplum huiusmodi supplementi in canone
Niceni conc. 23. ex numero illorum, quos Iulius pontif. in rescripto contra
Orientales recitat, si quis (inquit) Metropolitanus Episcopus, nisi quòd ad
suam solummodò propriam pertineat parœciam, sine consilio & voluntate
omnium comprouincialium Episcoporum aliquid agere tentauerit, gra-
dus sui periculo subiacebit, & quod egerit, irritum habeatur & vacuum. Ci-
tata est hîc posterior pars sententię canonis 34. Prior enim est de Episcopis
comprouincialibus, nè quid, nisi quòd ad proprias parœcias pertineat, sine
consilio Metropolitanani agant, quæ in extrema parte huius Niceni canonis
32. citatur. Posterior verò est de ipso Metropolitanano, nè quid item & ipse
agat sine sententia omnium comprouincialium. Synodus verò Nicena ad-
iecit supplementum pœnæ, si secus fecerit: & adiunxit admonitiōnē de mo-
destia ab eo seruanda in consultando cum comprouincialibus. Neque verò
dissimulauit Synodus Nicena, esse iam hoc à sanctis Apostolis constitutum
de Metropolitanano, & de Episcopis comprouincialibus. Postquàm enim di-
xit, recitans in extremo priorem partem canonis 34. similiter & ipsi cōpro-
uinciales Episcopi cum eius consilio, nisi quantum ad proprias parœcias
pertinet, agant, subiungit, Iuxta sanctorum constituta patrum. Et addit sta-
tim extremam partem eiusdem 34. Canonis Apostolorum, vt vno ore, vno
animo cōcorditer sancta glorificetur Trinitas in secula. Hoc quoquè locu-
pletissimum testimonium est veritatis canonum Apostolorum, quòd Syn-
odus Nicena dedit, Iulio pontifice authore & teste. Pergamus deinceps ad
reliqua testimonia veterum pontificum de canonibus Apostolorum. De testi-

De testi-

testimonio beati Innocentij, & quidem multiplici, superiùs diximus, nè eadem nùc repetamus. Sequitur Leo magnus, qui in epist. 1. ad vniuersos Episcopos per Campaniam & Picenum, canones Apostolorum citat 17. & 18. de ijs, qui ordinari non possunt. Qualis verò (inquit) vnicuique natalium honestas & morum esse debeat, qui sacri altaris ministerio est sociandus, & Apostolo nos docente, & diuina præceptione didicimus, & Canonum regulis, à quibus pleròsq; fratrum declinasse, & penitens deuiasse, reperimus. Nà constat ad sacerdotium peruenisse viduarum maritos: quosdam etiam, quibus fuerunt numerosa cõiugia, contra illam Apostoli vocem, Vnius vxoris virum, & contra illud antiquæ legis præceptum, quo dicitur & cauetur: Sacerdos virginem vxorem accipiat, non viduam, nõ repudiatam. Et paulo post, quia legem Leuitici de non ducenda vidua, neq; repudiata ignorare quæ poterat, subiungit: Et nè qua excusatio de ignoracione nascatur, quanquam ignorare nunquam licuerit sacerdotem, quod canonum fuerit regulis definitum. Idem adhuc clariùs in Epist. 87. ad Episcopos Africanos cap. 1. eosdẽ canones Apostolorum rursus citat: Eos enim (inquit) qui vel secundas nuptias inièrunt, vel viduarum se coniugio sociarunt, nec Apostolica, neq; legalis authoritas sacerdotium obtinere permittit: quod in prima epist. dixerat, regulis canonum prohiberi: dixit hìc, Apostolica authoritate, id est, Apostolicis regulis canonum, siue regulis canonum Apostolorum nõ permitti. Rursus idem in epist. 92. c. 2. citat canonem Apostolorum 25. vt Episcopus, aut presbyter, vel diaconus in fornicacione, aut periurio deprehensus, deponatur: sed non excommunicetur. Sic enim Leo pont. ait: Alienũ est à consuetudine ecclesiastica, vt qui in presbyterali honore, aut in diaconij gradu fuerint consecrati, ij pro crimine aliquo suo per manus impositionẽ remediũ accipiant pœnitendi, id est, vt excommunicentur. Hoc enim significare, remediũ pœnitendi accipere per manus impositionem, supra docuimus authoritate Synodi Africanæ, & Igmari archiepiscopi Rhemenfis testimonio, qui sic interpretatus est. Subiungit deindẽ Leo, quod sine dubio ex Apostolica traditione descendit: traditionẽ Apostolicam, quæ in hoc canone Apostolorum continetur, significat. Rursus idem Leo in epistola 84. ad Anastasium Thessalonicensem Episcopum, citat canonem 34. de quo tam multa à nobis antea dicta sunt. sic enim ait c. 2. Igitur, secundum sanctorum patrum canones spiritu Dei conditos, & totius mundi reuerentia consecratos, Metropolitanos singularum prouinciarum Episcopos, quibus ex delegatione nostra fraternitatis tuæ cura præteditur, ius traditæ sibi antiquitatis dignitatis intemeratũ habere decernimus: ita vt à regulis præstitutis nulla aut negligentia, aut præsumptione discedant. Hactenus Leo. Ius ergo dignitatis eorum, antiquitatis secundum Canonem antiquum Apostolorum traditæ, erat, vt Episcopi comprouinciales suos Metropolitanos agnosceret primos: & nihil, præterquam quod ad proprias parœcias pertineret, sine eorũ consilio & voluntate agerẽt. In quo iure ipsi quoq; Metropolitanis cũ omni

Cano. Apost. 17. & 18. à Leone magno citati.

1. Tim. 3. Leui. 21.

Cano. Apost. 25. & 34. ab eodem Leone citati.

mode-

modestia erga Episcopos se gerere debebant, vt in canone Synodi Nicenæ admonebantur, quem Iulius pont. vt iam dixi, in rescripto ad Orietales, recitat cap. 22. Eisdem canonem 34. citat Anicetus pont. in epist. ad Episcopos

Cano. Apost. Gallia. recitans enim verba canonis, iuxta instituta, inquit, Apostolorum. *34. citatus ab Aniceto, Calixto, & Anacleto.* Ac rursus Calixtus pont. eundem canonem in epist. 2. recitat, citatis Apostolis eius authoribus. Item Lucius eundem canonem renouans, & Apostolos authores eius citans, Constituimus (inquit) sicut à sanctis Apostolis eorūq; successoribus decretum reperimus, si quis Metropolitanus, nisi quod solummodo ad suam parœciam pertinet, & quæ sequuntur. Redeo ad Leonem, qui in eadem epist. c. 7. canonem Apostolorum 37. citat: De cõcilijs, inquit,

Cano. Apost. Episcopalis non aliud indicimus, quàm sancti patres salubriter ordinârunt, vt scilicet bini conuentus per annos singulos habeantur: in quibus de *37. citatus à Leone primo, & Synodo Nicena, & S. Anacleto.* omnibus querelis, quæ inter diuersos ecclesiæ ordines nasci adsolent, iudicetur. Cùm dicit, sanctos patres ordinâsse, vt bis singulis annis Synodus haberetur, necesse est S. Apostolos intelligere. Synodus enim Nicena non hoc ipsa primùm ordinauit, sed iam olim antiquo canone, id est, Apostolico, salutariter ordinatum, roborauit. Quod quidem non obscure eadem Synodus significauit. Iubet enim, vt antè obseruauimus, canone 5. de excomunicatis tum clericis, tum laicis ab aliquo Episcopo cuiuscunque prouincia, vt vigeat sententia illius canonis, qui iubet, vt excommunicati ab vno Episcopo, nè ab alio recipiantur, qui est canon Apostolorum 32. quem hîc Synodus Nicena citauit. Deindè subiūgit eadem Synodus: Vt autem hoc, vt decet, examinetur, visum est rectè habere, vt singulis annis bis Synodus habeatur. Non dixit, Decernimus, siue statuimus: sed, Visum est rectè habere: in quo satis significauit, non esse hoc nouum statutū, sed antiquum. Sic etiam Synodus Antiochena, quia nihil nouum statuebat, sed quæ iam olim canonibus Apostolorum rectè constituta erant, renouabat, dixit in proœmio: Quæ enim visa sunt rectè habere, hæc cum maiore consideratione & iudicio vobis omnibus in vnum congregatis, ad vestram cognitionem retulimus. Sed quòd non nouum decretum esset hoc Synodi Nicenæ de Synodis bis quoque anno habendis, nè quis iam dubitet, testatur S. Anacletus in epist. j. sic enim ait, Et si illic decerni non potuerint, aut iuste terminari, vbi fuerit summorum (Episcopos dicit) congregata cõgregatio, quæ per singulos annos bis fieri solet & debet, iuste & Deo placite coram Patriarcha aut Primæte iudicentur. non dixit solum, fieri debet, nè existimaretur, nouum tunc decretum à se fieri de hoc: sed dixit, fieri solet & debet, confirmans veterè canonem, siue consuetudinem ecclesiasticam, veterè canone Apostolorum institutam. Vt iam non liceat vllò modo dubitare, quin Leo pont. cùm hoc sanctos patres ordinâsse dixit, sanctos Apostolos intelligi voluerit, qui sunt patres nostri, immò patres patrum, iuxta prophetiam Dauid, cùm ait: Pro patribus tuis nati sunt tibi filij. Itè sanctus Eutychianus in epist. 1. ad omnes

Psal. 44.

Can. Apost. 3. Episcopos Bætica, canonem 3. Apostolorum citat, sic enim ait, Idcirco fratres

tres ista prætulimus, vt hæc species, quas non licet offerri super altare iuxta constitutionem Apostolorum, eorumq; successorum, ad domum sacerdotum deferantur, & à sacerdotibus benedicantur: & per simplicem benedictionem benedicta, demùm à populis sumantur: fabæ tantùm, & vix, & cætera quæ Apostoli constituerunt, super altare offerantur. Præterea Damafus in epist. 3. canones Apostolorum 74. & 75. citat. sic enim ait, Accusatores autè Episcoporum, & testes absq; vlla infamia, aut suspicione, vel manifesta macula, & veræ fidei pleniter instructi esse debent, & tales quales ad sacerdotiũ eligere iubet diuina autoritas. Deindè subiungit: Quoniam sacerdotes, vt antiqua tradit autoritas, criminari non possunt, nec in eos testificari, qui ad eundè non debent neq; possunt prouehi honorem. Autoritatè antiquã dixit sententiæ Apostolicæ, quæ istis duobus canonibus, quos dixi, continetur de Episcopo accusato à fide dignis: ex quo fiat, vt qui nõ sunt fide digni, vt sunt suspecti, & turpis vitæ homines, non possint esse accusatores: & de hæretico non admittendo ad dicendũ testimonium contra Episcopũ. notauit enim supra, quemadmodũ Anacletus verbum hæretici, quod est in canone Apostolorum, interpretatus esse videretur, cum horũ quoq; canonũ sententiam citaret. Adhæc, Nicolaus primus in epist. ad Archiepiscopos & Episcopos in regno Ludouici, canonem Apostolorũ 28. citat: Præter illa, inquit, quæ specialiter Guntharius Episcopus commisit diuinum tangendo ministeriũ, pro quo à sacris regulis etiam locũ habere satisfactionis penitens interdicatur. Hæc Nicolaus. Quo in loco, vt hoc obiter obseruetur, interpretatus nobis est, quid significet, quod est in canone Apostolorum citato, omninò abscindi ab ecclesia. sic enim ait canon: Si quis Episcopus, aut presbyter, aut diaconus depositus iustè propter manifesta crimina, ausus fuerit tangere ministeriũ sibi aliquandò commissum, omninò abscindatur ab ecclesia: id est, ita abscindatur, vt non relinquatur ei locus satisfactionis, vt restitui possit. Hũc ipsum canonem citat quoq; Greg. 9. in 5. dec. titulo de clerico excommunicato c. 1. Rursus idem Nicolaus scribens ad clerum Constantinopolitanum, iubet, vt attédant paternos canones præcipuè Apostolorum: & in responsis ad consulta Bulgarorũ c. 9. canonem Apostolorum 9. citat, cum ait: Et de ijs, qui in ecclesiam quidè intrant, neq; tamè facta oblatione communicant, sacri canones sufficienter enunciant. Sic autè ait canon Apostolorum, qui postea in Antiochena Synodo cano. 2. repetitus & renouatus est: Omnes fideles, qui intrant in ecclesiam, & audiunt scripturas, sed non expectant, vt orent & communent, excommunicentur, vt ecclesiæ ordinem perturbantes. Illud etiam est hic obseruandũ, quod idem pont. Nicol. in capite isto 9. ex suis ad consulta Bulgarorum responsis, de canone Apostolorum vltimo sumpsit. Est enim in eo canone, non oportere vulgare omnibus constitutiones Apostolorum libris 8. scriptas, propter mystica quæ in eis sunt. sunt autem extrema pars libri octauo, sacri canones Apostolorum, de quibus Nicolaus postquam dixit, De ijs, qui intrant in ecclesiam,

P

& facta

citatus ab
Eutychiano.Cano. Apost.
74. & 75. àDamaso cita-
tis.Cano. Apost.
28. citatus à
Nicolao I.Quid sit, omni-
nò abscindi
ab ecclesia in
canone Apo-
stol. interpre-
te Nicolao I.Cano. Apost.
9. citatus ab
eodem Nico-
lao I.

& facta oblatione non communicant, sacri canones sufficienter enunciant, subiungit, Qui antistiti vestro sunt tribuendi, & ab eo sacerdotibus, qui claves tenent scientia, duntaxat aperiendi: & vobis nihilominus, in quibus opus est, & minimè prohibetur, insinuandi. Hactenus Nicolaus. Eodem consilio & ratione scripsit c. 13. ad eosdem Bulgaros, qui petierat à pontifice, ut mitteret eis leges seculares: Libenti (inquit) animo mitteremus, si quem penes vos esse comperissemus, qui has vobis interpretari potuisset. Si quos autè de mundana lege libros missis nostris dedimus, cum reuerfi fuerint, nolimus ibi relinqui, nè forte quilibet eos vobis peruersè interpretetur, aut facilitate qualibet violet. Tribuit præterea testimonium canonibus Apostolorum Leo 4. ante annos septingentos apud Gratianum dist. 19. c. de libellis.

Testimonium Leo 4. de ca-
nonibus apof. Sic enim ait: De libellis & commentarijs aliorum non conuenit aliquos iudicare, & sanctorum conciliorum canones relinquere, vel decretalium regulas, quæ habentur apud nos simul cum canonibus, quibus in omnibus ecclesiasticis iudicijs utimur, id est, Apostolorum, Nicenorum, Ancyranorù, Neo caesareensium, Gangrensiùm, Sardicensium, Africanorum, Carthaginensium. Et paulo post: Isti (inquit) omninò sunt, per quos Episcopi iudicant, & per quos Episcopi simul & clerici iudicantur. Quòd si in omnibus ecclesiasticis iudicijs, canonibus Apostolorù & canonibus Synodorum Episcopi

Qua ratione negant Magd.
canones Apof.
quidem negare possunt canones Synodorum. utuntur, quæramus à Magdeburgensibus, cur magis canones Apostolorum esse feruntur, quàm Synodorum? aut vnde sciunt esse canones Synodorum, qui eos citant nomine Synodorum? Cur igitur canones Apostolorum negant? quos illæ ipsæ Synodi, quarum canones confitentur, ut à nobis in hoc libro copiosè ostensum est, citant? Deindè, si canonibus Apostolorum Episcopi in omnibus iudicijs ecclesiasticis utuntur, ut Leo 4. testatur, & res ipsa loquitur, quid stultius esse potest, quàm eos canones negare, quibus in omnibus iudicijs & tribunalibus ecclesiarum testimonium tribuitur? Item Ioannes 8. in epistola ad Basilium Imperatorem, excusans Photij Patriarchæ Constantinop. restitutionem in Episcopatum, canones Apostolorum citat, cum ait: Nos tamen hoc malè curamus non quidem nostra autoritate, tametsi potestatem habeamus faciendi hoc, sed auctoritate Apostolicarum constitutionum, & de sententia

Testimonium Ioannis 8. de canonibus Apof. Patrum, qui sic agendum esse demonstrat. Postremò Nicephorus libro 14. cap. 39. canonem Apostolorum 14. diuinum vocat, cuius sensum eos dicit non intellexisse, qui existimabant non licere, cum necessitas & utilitas ecclesiæ postularent, Episcopos transferri. Enumeratis itaq; multis Episcoporum legitimis translationibus, dicit confirmatum fuisse hunc canonem à Cælestino pontifice Romano, qui tribus epistolis ad Cyrillum Alexandrinum, Ioannem Antiochenum, & Rufum Thessalonicensem missis, docuit,

Can. Apof. 14. confirmatus à Cælestino, authore Nicephoro. legitimam translationem non obesse canonibus. Citat etiam idem Nicephorus in eodem loco Anteri vigesimi post B. Petrum pontificis ante mille trecentos annos epistolam, in qua eos pontifex reprehendit, qui dicebant,

NON

non licere Episcopum de ciuitate in ciuitatem migrare. Scribit autem An-
 terus in hac epistola, cuius verba Nicephorus recitat, & quæ nunc extat, quã-
 dō & quomodō transferri episcopos liceat, sententia & verbis canonis 14.
 vsus, velut interpres eiusdem canonis & confirmator. Non enim, inquit,
 transit de ciuitate ad ciuitatem, qui non suo libitu aut ambitu hoc facit, sed
 vtilitate quadam aut necessitate, aliorum hortatu & cōsilio potiorū trans-
 fertur. Hæc eadem quatuor eisdem verbis complexus est canon sanciens, nē
 quis relicta sua ecclesia ad aliam infiliat: quod pōtifex interpretatus est, suo
 libitu & ambitu transire: nisi (inquit) causa aliqua sit, quæ necessitatem af-
 ferat propter vtilitatem, idq; aliorum hortatu & iudicio multorum Epi-
 scoporum. Itaq; βίαι κίε δσο, παράκλησιμ, κρίσιμ ποζωρ επισόπων dixit canon, pro
 quibus Anterus pōtifex, vt bonus interpres, dixit necessitatem, vtilitatem,
 hortatum & consilium potiorum, id est, Episcoporum.

De canonibus Apostolorum, quos Magdeburgenses se reperisse gloriantur, cuiusmodi sint, & de exemplis similibus canonum: & quid ipsi Magdeburgenses addiderint in summis canonum siue rubricis, quas vocant, à se appositis secundum suam disciplinam, vt de lingua vulgari, & non ignota vñ. da ad populum: & confutatio huius erroris ex ipso Paulo ducta: item de abrogatis sacrificijs seu de Missa, quomodò conuincantur Magdeb. addidisse hoc, & de administratione cenæ Dominicæ, quid etiam ibi addiderint, & quomodò addidisse conuincantur.

Cap. 24.

Satis ergo hætenus ad omnia, quæ Magdeb. in canones Apostolorū ob-
 iicienda esse putauerunt, responsum sit. Satis item de veterum Syno-
 dorum, & aliorum authorum, præter pontifices, testimonijs canonū.
 Satis postremò de ipsorum veterum pontificum attestatione. Superest, nē
 quid prætereamus, vt aliquid etiam de ijs canonibus Apostolorū dicamus,
 quos Magd. in, nescio quò, vetusto codice se reperisse gloriantur, quos illi
 magnoperè celebrant: ac eò etiam magis, quòd, illis repertis, facilius iã pu-
 tabant se persuasuros, canones Apostolorū, quos nos defendimus, aduenti-
 tios esse: illos verò, quos ipsi repererunt, priscos & natiuos. Qui non aduerte-
 runt, esse illos quidem non leges ecclesiasticas sine scripto per sermonē la-
 tas, vt sunt hi nostri, quos ipsi negant, sed potiùs sententias ex scriptura san-
 cta sumptas, quas qui sumpsit, si fortè canones appellauit, B. Basilium imi-
 tatus est, qui sententias quoquè varias ex nouo testamento excerpfit, ad fa-
 nitatem fidei, vt ipse ait, & ad vitam euangelicam pertinentes, quas ep̄sa, id
 est, regulas vitæ Christianæ vocauit. imitatus quoquè est beatum Cypria-
 num, qui idem fecit in tribus ad Quirinum libris, qui à Cypriano petierat,
 vt ad instituendum quædam, vt idem Cyprianus in proemio 3. libri ait, de
 scripturis sanctis capitula, ad disciplinam religionis nostræ pertinentia, ex-
 cerperet. Cui respondens Cyprianus: Quantum potuit (inquit) mediocritas

*Quales sint
 canones apos-
 quos Magde-
 se reperisse
 gloriantur.*

P 2 nostra